

Fra: Thor Andre Vestli <thandve@gmail.com>
Sendt: torsdag 10. august 2023 19:18
Til: Postmottak JD
Emne: Ref. 23-747

Høring om isolasjon m.m.

Hovedinnholdet i forslagene i høringsnotatet:

- Rett til helsehjelp: innsatte må noen ganger vente i flere uker på eksterne kontroller/spesialisthelsetjenesten. Årsak; for lav bemanning.

- Fellesskap; innsatt med betydelige psykiske problemer. Er ikke innlåst, men går hele dagen og snakker med seg selv. Blir sendt til hjemkommune (Tromsø) hver 3-4 mnd. for medisinerer. Kommer tilbake, og er "tilnærmet normal" i en uke, før han er tilbake i psykose. Dette har pågått i over 10 år. Innsatt nr. 806

- 8 timer utenfor cellen hver dag; ved sykemelding, egenmelding eller arbeidsnekt, blir innsatte låst inne fra 0730 til 1500. Middag, fellesskap til 1600. Luft 1600 til 1700 (hvis det er vær til å gå ut), hvis ikke innlåsing. Ansattes pause fra 1700 til 1815. Fellesskap 1815 til 2030. I beste fall ca 4 timer fellesskap, 3 uten lufting. Er dette lov?

- Fellesskap og luft; Tr.heim fengsel praktiserer regelen "gå på luft eller bli låst inn". Været i Tr.heim varierer veldig, så noen (mange) går på lufting kun når været er ok. Det kan være halvparten eller færre av gangene. Det medfører da minst 180 timer, som oftest enda mer, mindre fellesskap i året. Selv om det er full storm, og ingen vil ut, så blir alle låst inn. De begrunner det med at ingen skal bli tvunget av andre innsatte til å være inne, for at de selv ikke skal bli låst inn. Den egentlige grunnen er vel heller at de ikke har nok betjenter på jobb til å ha både fellesskap inne, og lufting ute samtidig. Er det lov å planlegge med for lite bemanning på den måten?

Dette gjelder og for gudstjenester. Hver annen søndag kl. 1045 til 1145 er det gudstjeneste. Da får man valget; "gå i kirken eller bli låst inn". Er det lov? Fellesskapstiden vår på søndag formiddag er 1015 til 1200. Det er lite nok, hvis man ikke i tillegg skal bli låst inne 1 time av den tiden. Dette står i kontrast til "Fredagsbønn for muslimer". Den foregår fredager etter lunsj (1200). Da er det nok betjenter på jobb, så ingen blir låst inn. Jeg har tatt dette opp med Fengselet på flere KU-møter. Har og foreslått å avholde gudstjeneste på samme måte som Fredagsbønn, altså etter lunsj på en hverdag, uten å komme noen vei. Får bare beskjed om at "fengselet skal se på saken", men ingenting skjer. 1 time innlåsing hver 2. søndag utgjør 26 timer i året med ekstra innlåsing.

- det hører under fengslene å treffe avgjørelser om innsatte, men angir at myndigheten i noen tilfeller hører under overordnet nivå i Kriminalomsorgen (gjelder bl. a. Forvaring og lengre dommer). Hvis Regionkontoret skal fungere som et kontrollorgan overfor fengselet, så fungerer det ikke veldig bra. Jeg har vært her i Tr.heim fengsel i over 5 år, og jeg har aldri hørt om at Regionen sier ja etter at fengselet har sagt nei, bare om det omvendte.

- får de tjenestene som lovgivningen gir dem krav på. Hvilke tjenester gjelder det? Kan fengselet tolke dette som de vil, eller bestemmes dette sentralt? Er det f.eks greit med frisør i fengsel bare 2 ganger i året? Er det greit å måtte vente ukevis og månedsvis for å få en fremstilling for å handle helt nødvendige klær? (undertøy m.m.). Hvilke tjenester har vi egentlig krav på?

- like godt tjenestetilbud; Hvilke tjenester? kan fengselets nattevakter (betjenter) avgjøre hva som er adekvat ved akutt sykdom? Vi har hatt tilfelle der en innsatt ble kjørt til sykehuset med sprukket blindtarm og nesten omkom, fordi vakthavende betjent "ville vente til helse kom på jobb".

-privatliv, ytringsfrihet og trosfrihet; Tr. heim fengsel har blitt pålagt å avslutte rutinemessig telefonavlytting, men fortsetter med "tilfeldige stikkprøver". Har vi da privatliv? Fengselet kan fatte vedtak om avlytting ved mistanke om planlegging av straffbare handlinger etc. Hvorfor må de da ha stikkprøver i tillegg? Er det de avdekker på stikkprøver så "viktig" at det setter til side loven om "uforholdsmessig inngripen", og vår rett til privatliv? Har etterspurt statistikk på dette, men det har jeg ikke fått. Emk artikkel 8.

-ytringsfrihet og nedverdiggende behandling; hvor går grensen der? Her ved Forvaringsavdelingen i Tr. heim fengsel blir nesten alt vi sier i påhør av betjenter, notert i KOMPIS. Hvis jeg stiller spørsmål ved noen av reglene, så risikerer jeg å få avslag på søknader med begrunnelse "problematisk forhold til regler og vilkår", selv om jeg ikke har noen regelbrudd. Jeg har bl. a. fått avslag på overføring til lavere sikkerhet med denne begrunnelsen. Er dette greit fra Tr. heim fengsel/ Region Nord? Grunnloven §93 annet ledd, og EMK artikkel 3. Hva er/ er ikke nedverdiggende behandling? Jeg har vært avholdsmann i over 20 år, aldri hatt rusproblemer, og rus er heller ikke nevnt i dommen min. Som vilkår for permisjon må jeg godta både utåndingsprøve og spyttprøve etter permisjon. Er det nedverdiggende behandling? Er det greit at alle som ikke har et rusproblem må avlegge sånne prøver fordi "alle skal behandles likt". Er det ikke da heller en kollektiv avstraffelse?

-trosfrihet; se tidligere

-har forøvrig i behold sine alminnelige rettigheter; Hvilke rettigheter er det? Er det opp til hvert enkelt fengsel å bestemme det? Er besøk av familie og/ eller sosiale fremstillinger og permisjoner for nødvendige private gjøremål som handle nødvendige klær, oppsøke bank, oppsøke Trafikkstasjon for fornyelse av førerkort osv. en rettighet? Er det i så fall greit at fengselet avlyser 3 av 4 fremstillinger, og noen ganger avlyser besøk hver 2. dag, alt pga. for lav bemanning? Innsatte får for øvrig dårlig informasjon om sine rettigheter, bare om sine plikter og fengselets regler. En rettighet som brytes ofte, er innsattes rettighet til å klage på vedtak, avslag på søknader osv. På avd. E, som nå er stengt på grunn av renovering, var det innsatte som ikke fikk hjelp til å klage på vedtak/ avslag innen fristen på 7 dager, fordi kontaktbetjenten deres ikke kom på jobb igjen før etter fristen var utløpt. Jeg har og opplevd flere ganger at innsatte har fått direkte feil info om klagerettigheter etc. fra betjenter og avd. ledere.

Jeg opplever lite isolasjon i ordets direkte betydning her ved Forvaringsenheten ved Tr. heim fengsel, men desto mer "indirekte" isolasjon. I tillegg har jeg kommentert noen av de andre punktene i Høringen. Hvis dere ønsker mer info om noe, så er jeg tilgjengelig.

Mvh

803 Thor A. Vestli, KU-rep. ved Forvaringsavdelingen i Tr. heim Fengsel